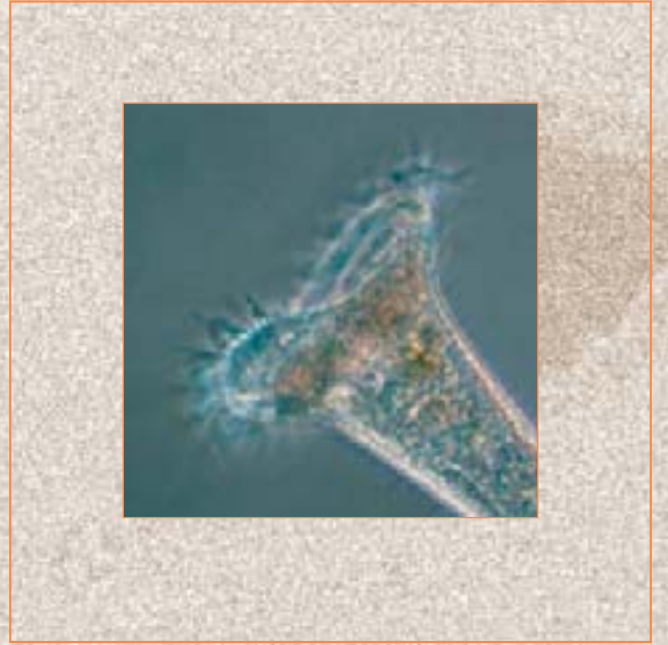
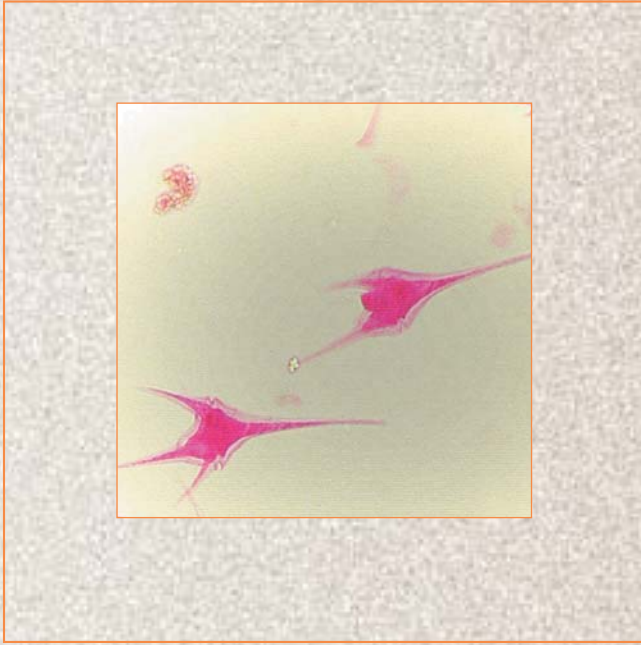

Tekhücrelileri Tanıyoruz

Yüzyıllar boyunca biyologlar, canlılar dünyasını bitkiler ve hayvanlar olarak iki âleme ayırdılar. Bu sınıflama karşısında, çoğunu gözle göremediğimiz tekhücreli canlıların hangi gruba gireceği tartışma konusu oluyor, sıkıntı yaratıyordu. 19 yüzyılda, Alman biyolog Ernest Haeckel, birçok özellikler bakımından bitkilerle hayvanlar âlemi arasında yer alan tüm tekhücreli canlıları kapsayabilen Protista'nın üçüncü bir âlem olarak ele alınmasını bilim dünyasına teklif etti. Onun bu teklifi, uzunca süre tartışıldı; ama sonunda kabul gördü. Şimdilerdeyse canlılar dünyası beş âleme; Monera, Protista, Mantarlar, Bitkiler ve Hayvanlar âlemlerine ayrılıyor.

Bu ay, kartlarımızın konusu Protista içinde yer alan tekhücreli canlılar. Kartları elinize aldığınızda, bu tekhücrelilerin adları size biraz yabancı gelebilir. Çünkü kartlarımızın üzerinde bu canlıların Latince cins adlarıyla karşılaşacaksınız. Tekhücrelilerin Latince adlarını kullanmamızın nedeni, bu canlıların hepsine verilmiş Türkçe adların olmayışı.

Çoğu, gözle görülemeyecek kadar küçük olan tekhücrelilerle her an karşılaşmamız olası; ama çok küçük olmaları onların çoğunu görebilmemizi olanaksız kılıyor. Neyse ki bilim ve teknoloji sayesinde, dünyayı paylaştığımız bu canlıların yaşamlarını öğrenebiliyor, onlarla tanışabiliyoruz.

Tekhücreliler, toprakta, tatlı su ve denizlerde, hatta biz insanlar dahil tüm canlıların vücutlarında yaşamlarını sürdürüyorlar. Kimi serbest, kimi bir yere tutunarak, kimisi de asalak yaşıyor. Kiminin kamçıları, kiminin silleri, kiminin de yalancı ayakları var. Bu donanımları sayesinde hareket edebiliyorlar, beslenebiliyorlar. Bu özelliklerine göre de adlandırılıyorlar. Tekhücrelilerin bağlı buldukları sınıflar Kamçılılar, Kökayaklılar, Kirpikliler ve Sporlular. Bunlar, bölünerek ya da tomurcuklanarak çoğalırlar; ender de olsa yüksek yapıllı canlılardaki gibi eşeyli olarak çoğalanları da var.